

látott és (esetleg) feljegyzett madarakat. Hogy ezekkel mi lesz? Nyilvánvalóan semmi. Gyakran hangzik el: láttam valami "érdekes gyíkot", egy "furcsa bogarat", egy "szép virágot". De nem jegyeztem meg hol és nem is figyeltem meg pontosan. A szakember pedig a haját tépi, hiszen valószínűleg azt a bizonyos fajt kereste évek óta, mindaddig hiába. És ki tudja, találkozók-e vele valaha?

Mit lehet itt tenni? Úgy gondolom, egyet mindenképpen: a leendő madártani kutatókat oktatni másképpen. Fiatal korban, szélesebb látóhatárral és az érdeklődésük felkeltésével. Nem csak a madarak, hanem a természet egésze iránt.

Főszerkesztő

PAPP LÁSZLÓ - DUDÁS MIKLÓS

Adatok a Közép-, a Dél-Nyírség és környékének botanikai értékeiről III.

ORCHIDACEAE - Kosborfélék

(!)!!! *Cephalanthera damasonium* Druce

NY. Nyírábrány (Láperdő) Fr.p.-U. "nemesnyáras" konszociációjában. (Sok fiatal *Fraxinus* e társulásban). 20-22 pld. Nem lehetetlen, hogy megegyezik ENDES 1988, által közölttel, viszont akkor az idézett cikkben a földrajzi jelölés téves.

(PAPP-DUDÁS 1989, PAPP 1989)

!,!!! NY. Bagaméri-erdő (Vámospércsi rész: ezüsthársasa) Conv.-Q. *Tiliosum argenteae* Fr.p.-U. határa Néhány. (Adatunk Barna Tamástól származik.)

Vámospércs - Nyíracsd (Jónásrész) Fr.p.-U., 50-60 pld.

Pac (Kati-ér mente). Nedves Conv.-Q. 250-300 pld. A NY. talán legnagyobb populációja!

Beérkezett: 1989. júniusában, majd 1990. májusáig a szerzők által kiegészítve. (Főszerk.)
Alkalmazott jelek: NY: Nyírségense, CR.: Crisicum, !!: újak az előbbi flórajárásokra, !: ismertek a flórajárásokban, de általunk megtalált vagy leírt új populációk vagy termőhelyek, (!): ismert populációk, de pontosabb adataink vannak róluk (pl. egyedszám), !!: veszélyeztetett vagy kipusztult populációk

!,!!! *Cephalanthera longifolia* Fritsch.

NY. Vámospércs-Nyíraczád (Jónásrészt) Fr.p.-U. 50-60+120-150 pld. Pac. (Kati-ér mente). Nedves Conv.-Q. (Eredetileg Fr.p.-U.) Juhász L. szíves szóbeli közlése alapján találtuk meg. Tudomásunk van a Mézeshegyi-tó körüli erdőkben való jelenlétéről is e fajnak!

Nyíraczád (Külsőguthi erdő), "Öreg tölgyesek" Conv.-Q. Néhány. Sándor I. szóbeli közlése.

!! CR. Püspökladány (Ágotapuszta: Farkassziget) Fr.p.-U. 8-10 pld. Első adat a CR.-ből! (Dudás M.)

Cephalanthera schultzei Cam. (C.dam. x C. longifolia)
NY. Vámospércs - Nyíraczád (Jónásrészt) 30-35 pld. (a két faj viszonya még itt meghatározandó.)

!,!!! *Epipactis purpurata* SM.

NY. Nyíradony (Belsőguthi) Fest.-Q., Fr.p.-U., 10-12 tő ele-
gyesen a következő fajjal.

!,!!! *Epipactis helleborine* CR.

NY. Nyíradony (Belsőguthi-erdő) Fest.-Q., Fr.p.-U., 150-200 pld. Bánk (Bánki-erdő: Kucortanya és Ludas csárda, Csillaghalom környéke) Fest.-Q., Conv.-Q. szórványosan 20-25+60-80+50-60 tő.

Fancsika (Bál-hegy környéke) "Populo-Robinetum" (Eredetileg Conv.-Q.) kb. 10-12 pld. (!).

Haláp (Állóhegy). Fest.-Q. 30-40 pld. (Sóó, 1934) (ÖTVÖS, LOVAS 1988)

! Nyírábrány (Láperdő) Fest.-Q., Fr.p.-U., (Conv.-Q.). Sok, talán több száz pld.

Nyíraczád (Külsőguthi-erdő) Fest.-Q. és "kitölgyesített"

Fr.p.-U. -ban. Szórványosan. Sok helyről eltűnt, ill. megfo-
gyatkozott.

Bagaméri erdő (Vámospércsi rész: ezüsthársas) Conv.-Q. Tili-
osum argenteae. Több száz pld!

Bánk (Nyárfa-lapos-dűlő környéke). Conv.-Q. 150-200 pld.
!,!!! Nagycsere (Kőrises "arborétum") Fr.p.-U. Nagyon
szórványosan! (Vö. SÓÓ R., 1934)

! Vámospércs - Nyíraczád (Jónásrészt: "Kerek tölgyes")
Conv.-Q. 300-400 pld.

!,!!! *Listera ovata* R.Br.ex.Ait.

NY. Bánk (Kucortanya környéke) Conv.-Q. Szórványosan 15-20
tő.

Nyíradony (Belsőguthi-erdő) Fr.p.-U. Kevés, 4-5 pld.

!. Vámospércs - Nyíraczád (Jónásrészt) Fr.p.-U. Pr.-Cr.

1500-1600 pld. Új, nagy populáció!

Nyírlugos (Szabadságtelep) Fr.p.-U. 150-200 egyed. (Sándor I.
szóbeli közlése alapján.)

(!),!!! Haláp (Védett ligeterdő) Fr.p.-U. Csak azért kell
megemlítenünk, mert a dél-NY utolsó nagy populációja, több
száz tővel, s mivel mindenhol megfogyatkozott, a még 50 évvel
ezelőtt oly gyakori orchidea utolsó mentsvára is átalakul -
pl. a fákig való körbeszántások, kiszáradás miatt - a kipusz-
tulás fenyegeti ezt a fajt a déli NY-ben.

!,!!! Nyíraczád (Külsőguthi-erdő) Conv.-Q. Szórványosan.

!,!!! NY széle Mérc (Vadaskert) Conv.-Q. Fr.p.-U. Szórvá-
nyosan (Endes M. közlése alapján.)

Neottia nidus-avis Rich.

(!),!!! NY. Bátorliget (Fényi-erdő) Kömörő v. Körmely rész.
Fr.p.-U., Conv.-Q. Szórványosan, 15-20 pld. Még életben

vannak az ÖTVÖS J. (1973) által megtalált példányok is a Hámfrészbén!

(!),!!! NY. Nyíracsaád (Külsőguthi-erdő), (SÓÓ, 1934) Conv.-Q. néhány szórványosan.

!,!!! NY. Nyíracsaád (Jónásrész) Fest.-Q., Conv.-Q. néhány egyed (kb. 20-30).

!,!!! Bánk (Nyárfa-lapos-dűlő és Ludas csárda, Csillag-halom környéke). Conv.-Q. Néhány, szórványosan.

(!),!!! *Platanthera bifolia* Rchb.

NY. Debrecen (Monostori erdő) Szórványosan néhány tő.

(Erősen megfogyatkozott!)

Nyíracsaád (Külsőguthi-erdő), "Öreg tölgyesek" Conv.-Q. 200-250 egyed!

!,!!! Vámospércs - Nyíracsaád (Jónásrész) Fr.p.-U. 10-12 pld.

(!),!!! Bánk (Nyárfa-lapos-dűlő és Ludas csárda, Csillag-halom környéke). Conv.-Q. Kb. 40-50+60-80 pld. szórványosan!

(SÓÓ 1934, 1937)

Platanthera chlorantha Rchb. ex Mössler.

!,!!! NY. Bánk (Ludas csárda környéke) Conv.-Q. Fest.-Q., 16+60+50-60 pld. (Azt hittük, hogy kipusztulófélben van, de szerencsére 1988. tavaszán ráakadtam 75-80 új egyedre, néhány négyzetméteren. Papp L.) Nem valószínű, hogy SÓÓ R., (1934) közlései az itteni *P. bifoliáról*, erre a fajra (*P. chloranthara*) is vonatkozik!

! Bánk (Nyárfa-lapos-dűlő környéke) Conv.-Q. 180-200 egyed kisebb-nagyobb csoportokban! (Papp L.)

!,!!! Nyíracsaád (Külsőguthi-erdő) Conv.-Q. Szórványosan, néhol tömeges (250-300)! (Ez az élőhely volt az első közölt élőhely 1934-ben, s örömünkre nem pusztult ki!) (SÓÓ 1932, 1934)

!,!!! *Gymnadenia odoratissima* Rich.

NY. Bánk (Kalán-hegy: Pályi-ér rétjén) F.prat. 1 pld. Lánszky I. szíves közlése alapján ismertetjük. (Ez a NY-en belül csak Bátorligetről ismert faj.) (BOROS 1924, 1924, SÓÓ 1939, 1953)

! *Orchis morio* L.

NY. Nagycsere-Martinka, Vermes-oldal (Csernyusztanya) F.vag., F.-Cor., Astr.-F. ps. Hatalmas populáció, valószínű az egész Alföld legnagyobbja 4-5 százezer tő, sok formában és lususban őrségiekhez hasonló változékonyságot mutatnak! S e terület még mindig nem védett!

Monostorpályi (Legelő) Pot.-F.ps. Astr.-F., F.vag. kb. 500-600 pld. Változékonyak.

Vámospércs - Nyíracsaád (Jónásrészi legelő) Astr.-F., Pot.-F.ps. Néhány ezer tő.

Létavértes (Nagy-Kaszáló). F.vag., Astr.-F. 80-120 pld.

(!),!!! Hajdúbagos (Nagynyomás) Pot.-F.ps. kb. 100+27 tő

(Lásd VARGÁNÉ SIPOS JULIANNA 1988 közleménye.)

(!),!!! Bátorliget (Nagylegelő) (SÓÓ 1935, 1939, 1939, 1953)

Pot.-F.ps. 1988-ban a gyönyörű népeiségből mindössze egyetlen pld. maradt! (Az erőteljes műtrágyázás volt kiírtásának fő oka!)

(!),!!! CR. Hencida (Csere-erdő) Art.-F.ps.

Az 50 évvel ezelőtti populáció (Vö. MÁTHÉ 1939.) ijesztően összezsugorodott a Nagy-tisztáson. Mindössze 150-200 pld. él itt, ellenben a Berettyó gátjánál kialakult egy kb. 2500-3000 új népeiség, amely kevésbé változékony!

(!),!!! CR. Hencida (Miklósi-erdő). Arrh. 480-500 pld. Az adatot Molnár A.-nak és Végh M.-nak köszönjük.

(!),!!! *Orchis coriophora* L.

Hajdúbagos (Nagynyomás) F.prat.(Astr.-F.) mindössze 4 tő.

(SOÓ 1934)

(!),!!! Martinka (Vermes-oldal) F.prat., Ag.a. Már csak 2 pld.

Monostorpályi (Nagylegelő) Astr.-F. 2 pld.

Dél NY-ben kipusztulófélben van, hacsak nem sikerül pótolni visszatelepítve máshonnan. A bátorligetiek talán megmenthetők.

(!),!!! *Orchis militaris* L.

Haláp (Védett ligeterdő) (Soó 1932, 1934) Fr.p.-U. Kipusztulás előtt van e hajdan híres populáció!

Bátorliget (Fényi-erdő) (Soó 1934) (Fr.p.-A.), Fr.p.-U. Fest.-Q., Mol.c.

Az utóbbi társulásban élő szép populáció, több száz pld. majdnem megszűnéséről kell beszámolnunk a Hámfrész láprét-jének harmadjára történt felszántása miatt. (Nem hiszem, hogy jó vadgazdálkodásnak lehet nevezni az eredeti lápréti növényzet megsemmisítését és felcserélését egy *Solidago kóró* dzsungelra!?)

! Vámspércs - Nyíracsad (Jónásrész) Fr.p.-U. széle, Fr.p.-U., Pr.Cr., Astr.-F. melletti cserjés. Ez a negyedik, csodálatos élőhelye a NY-ben ennek a fajnak, fokozott védelme elengedhetetlen! 200-250+120-150+120-150 pld.

(!),!!! Nyírábrány (Nagyláprét) Astr.-F.? F.prat. 1 pld (lehet, hogy kipusztult!)

!,!!! Bánk (Valószínűen a Kalán-hegy környéke). Kipusztult! (Kovács B. gyűjtése az 50-es évekből!)

! *Orchis laxiflora* ssp. *elegans* Soó

NY. Újfehértó. F.prat., Ag.a. Több ezer töves óriás populáció.

Néhány százat innen ültettünk át Bátorligetre az ősláp belső rétvjére!

Monostorpályi (Nagylegelő) F.prat., Ag.a. Néhány száz pld.

Nyírábrány (Kis és Nagyláprét, Láperdő) F.prat., Ag.a., C.grac., C.el., C.app. Néhány száz pld. (Itt van egy teljesen rózsaszín egyed l. *rosea*)

(!) Újléta (Nagyócsa, Csohostó) (SOÓ 1939) F.prat., Ag.a. C.el., C.grac.? Pár száz egyed.

! Martinka (Vermes-oldal, Csernyusz tanya, Erősluk-erdő)

Mint az előző, 2-3 száz pld.

Haláp (Tározó környéke) Mint az előző. 1-2 száz tő. (SOÓ 1932).

Bánk (Bivalyfürdő, Nyárfa-lapos dülő környéke). Társulások mint az előző. 2-3 száz pld.

(!) Hajdúbagos (Nagy-nyomás) Társulások ua. 3-4 száz tő (Lásd: VARGÁNÉ SIPOS JULIANNA 1988 közléseit)

! Létavértes (Nagykaszáló, Nagylegelő) Társ. ua. 3-4 száz pld.

(!) Bagamér (Daruláp) Néhány száz tő. (SOÓ 1939).

! Bagamér (Vámspércsi rész). Ag.a., C.grac. 80-100 pld.

! Petneháza (Daru-rét). C.grac., Mol. c., S.cin., Fil.-Ger. Szórványosan 80-100 pld.

(!) Penészlek ("Nagylegelő") S.cin., Mold.c., C.grac. 200-250 pld. (PAPP M., 1990)

(!),!!! Bánk (Kalán-hegy: Pályi-ér rétvje). F.prat. 120-150 pld. (SOÓ 1937)

! NY. Vámspércs - Nyíracsad (Jónásrész legelője) F.prat., Ag.a.

Viszonylag szórványosan.

Nyírábrány (Farkas rész). Ag.a., F.prat., C.grac. 3500-4000 pld!

! CR. Hosszúpályi után (Szalmástanya környéke) Fest.prat., Ag.-C.d. Néhány száz egyed, stb.

(!),!!! Dactylorhiza incarnata Soó
NY. Hajdúbagosa (Nagynyomás) Ag.a. 2 pld. (Vö. VARGÁNÉ SIPOS JULIANNA (1988) közleményével)
!,!!! Bagaméri-erdő (Vámospércsi rész) Ag.a., C.grac. 120-150 egyed.

!,!!! Vámospércs - Nyíracská (Jónásrész) Kiszáradt F.prat.? Ag.a. 2 pld. Ugyanitt legelő láprétje és ligeterdő bokrosai. Ag.a., C.grac., C.ac.-r. Pr.Cr., Fr.p.-U. 600-800+400-500 pld.

Ezzel a fajjal a Jónásrésznek 10 (11) orchideaaja van már!

Martinka (Vermes-oldal) C.ac.-r. 1 pld!

Nyírábrány (Farkas rész) C.grac., Ag.a. 15-20 pld.

Nyírábrány (Láperdő) (var.extensa) Fr.p.-U. 2 pld.

Petneháza (Daru-rét) S.cin., C.grac., Fil.-Ger., C.app. Szórványosan 40-50 egyed. A láprétet és e fajt Endes M. találta meg!

A dél-NY-ben ez a növény is sok termőhelyen a kihalás szélén van! (A Jónás részen viszont a NY. valószínűleg legnagyobb populációja van!)

(!),!!! Dactylorhiza majalis Hunt et Summer.
NY. Bagamér-Álmosd (Daruláp). Ez a remek felfedezés GERGELY LAJOS és fia (1988) nevéhez fűződik. Mivel mi is megtaláltuk - nem a prioritást vitató szándékkal - el kell mondanunk, hogy pontosan azon a néhány m²-en van, amelyen a Hieracium aurantiacum is. (társulást lásd ott) E felfedezés jelentőségéből semmit nem von le, hogy a hetvenes években Bá-

torligeten Barabás A. megtalálta ennek a fajnak egy példányát. (Vö. PRISZTER SZANISZLÓ 1985) Nem lehetetlen, hogy a Kék-en 1987-ben talált "D.maculata" is vagy a D. fuchsii v. a fenti faj volt?!

CYPERACEAE - Sásfélék

! Eriophorum latifolium Hoppe

NY. Nyírábrány (Nagy- és Kisláprét és Legelőszél)

C.grac., F.prat., Sok ill. szórványos

Fülöp (Tótfalu). C.grac. Sok

! Penészlek ("Nagylegelő") C.grac. Sok. (PAPP M., 1990)

!,!!! Carex appropinquata Schumacher

NY. Nyírábrány (Nagyláprét) Mol.c., C.grac., Thel.-A, C.app. (Utóbbiban logikusan legtöbb.) 70-90 nagy zsombék és jónéhány fiatal tő.

Vámospércs - Nyíracská (Jónásrész) C.app., S.p.-Bet., C.cin. Kb. 130+120 idősebb zsombék. S.cin. Szórványosan.

Petneháza (Daru-rét). C.app., S.cin., C.grac., Mol.c. Sok!

Penészlek (Nagylegelő: Veres-rét, Bergel tagok) 300-400 nagy tő! C.app., S.cin. (PAPP M., 1990)

Nyírábrány (Legelőszél) C.app., S.p.-Bet. Sok!

!,!!! Carex elongata L.

NY. Nyírábrány (Nagy- és Kisláprét) C.app. S.p.-Bet., S.cin., C.-Men. Néhál konszociáció alkotó itt.

GRAMINEAE - Pázsitfűfélék

!,!!! Molinia coerulea subsp. altissima Dom.

NY. Nyírábrány (Nagy- és Kisláprét, Láperdő.) S.p.-Bet., S.cin. Mol.c. Társulást alkot.

Vámospércs - Nyíracsd (Jónásrész) Társulás, mint az előző.
Sok, társulást alkot.

Petneháza (Daru-rét). Mol.c., S.cin., C.app. Kisebb-nagyobb csoportokban.

Bánk (Csik-gát környéke) Mol.c., S.cin. Nagyobb csoportokban.

(!) !!! Bagamér-Álmosd (Daruláp) cönózis, mint az előbbiek.

Társulásképző. (Soó utalásából nem világos, hogy itt ismert volt-e.) (SOÓ 1932, 1940)

Nyírábrány (Legelőszél). Mol.c., S.p.-Bet. Sok.

!,!!! Újléta (Csohostó, Nagy-Ócsa). Mint az előbbiek.

Ezt a kiszáradó láprétekre jellemző, társulásképző fajt azért kell felsorolnom, mivel a NY száradásával stb. erőteljesen megfoghatkozott, pl: Haláp, másrészt e társulás nagyon sok értékes fajt őriz! pl: Trollius europaeus, Gentiana pneumonanthe, Veratrum album, Iris sibirica, stb.

!,!!! Deschampsia caespitosa subsp. parviflora Richt.

NY. Bánk. Nedves Rob. (Eredetileg Conv.-Q. széle F.prat. átmenete). Néhány foltban tömeges.

Újléta (Csohostó). Fest.-Q. szél. Foltokban tömeges

!,!!! Corynephorus canescens P.B.

NY. Bagamér (Daruhegy) Itt néhol tiszta Corynephorumok is akadnak, egyébként F.-Cor. Jónéhány négyzetméteren foltokban tömeges, de viasszaszorulóban!

Martinka (Vermes oldal - Csernyusztanya). Mint az előző termőhelyen!

Újléta (Csohostó). Cor. Tiszta állományok néhány tíz m²- en! Bármennyire is hihetetlen, ez a faj is megritkult, bár a buckák degradálása (pl. libalegeltetés, egyéb megbontás) révén, ahol előfordul, új élettereket nyerhet!

(!),!!! Calamagrostis neglecta G.M.Sch.

NY. Cal.-negl. C.el., (SIROKI 1970) Több élőhelyén megfoghatkozott, így például Hajdúsámson felé, Újléta (Csohostó, Nagy-Ócsa) stb.

!,!!! Nyírábrány (Nagyláprét) C.app., C.-Men., Néhány tő, nem mindig találtuk meg!

Nyírábrány (Láperdő) S. cin.ill.Cal.-negl. 3 nagy tő!

(!),!!! Stipa capillata L.

NY. Bátorliget (Nagylegelő) Astr.-F. A délnyugati buckavégen fációs képző. Nem világos Soó utalása, mármint a fajt, a Nagylegelőn találta, avagy nem! (Vö. Bot. Közl. 1939. SZÉKESSY V. (szerk.). 1953.)

! Haláp (Álló-hegy). F.vag., Astr.-F. 100-150 tő!

!,!!! Chrysopogon gryllus Trin.

NY. Bagamér (Daruhegy) F.vag., Pot.-F.ps. Néhány tíz egyed, viasszaszorulóban v. kipusztult sok helyről!

Vámospércs-Nyíracsd (Jónásrész) F.prat., Astr.-F., Pot.-F.ps. 150-200 tő.

ARACEAE - Kontyvirágfélék

(!),!!! Arum alpinum Schott et Kotschy

CR. Hencida (Csere erdő) (MÁTHÉ 1939) Rob. (Eredetileg F.ps.-Q., Fr.p.-U. /A.tat.-Q./). Már úgy tűnik, kipusztult!

Kiegészítések és helyesbítések

!,!!! Ophyoglossum vulgatum L.

NY. Vámospércs-Nyíracsd (Jónásrész). talán több tízezer

példány is van! Fr.p.-U. Piricse (SOÓ 1932), (CR. Hajdúnánás), Nagycsere, Haláp, Létavértes (PAPP, DUDÁS 1989, PAPP 1989), Bátorliget (ÖTVÖS 1965) után az (6.) 5. lelőhely, s mind között a legnagyobb! A halápi ligeterdőben még biztosan él ez a faj (1989 VI. 21.), ellentétben MÁTHÉ (1935) adatával! (PAPP L.)

! *Lastrea thelypteris* Bory.

NY. Vámospércs-Nyíracsád (Jónásrész). S. cin., Fr.p.-U.

Második társulásban tömeges.

Nyírábrány (Láperdő). S.p.-Bet., S.cin. Néhol tömeges. Fülöp (Tótfalu). C.grac. tömeges.

(!) *Penészlek* ("Nagylegelő"). S.cin. Sok. (PAPP M. 1990)

! Nyírábrány (Nagy-és Kisláprét). S.cin., S.p.-Bet., Thel.-A. Sok. (SIPOS J. 1988).

! *Juniperus communis* L.

NY. Haláp (Álló-hegy). Fest.-Q., Conv.-Q. Néhány egyed. Valószínűleg adventiv.

! *Trollius europaeus* L. subsp. *europaeus*

NY. Vámospércs-Nyíracsád (Jónásrész). Fr.p.-U. (eredetileg S.cin.). 120-130 juvenilis pld. fák alá szorulva! A rendkívüli jelentőségű populációt 1989 VI. 8-án fedeztem fel! (Papp L.)

Nyírábrány (Láperdő). S.cin., S.p.-Bet. Az 1990-es év szerencsés felfedezése (Papp L.)! Kb. 60-80 pld., 15 öreg 4-6 cm-es virágú pld., kb. 15 fiatal ivarérett egyed és sok ivaréretlen.

! *Pulsatilla pratensis* subsp. *hungarica* Soó

NY. Martinka (Vermes-oldal). (Lás: előbb. Nem 180-200, hanem 380-450 pld. van!)

(!), !!! Haláp (Álló-hegy) (ÖTVÖS, LOVAS 1988). Fest.-Q. és annak nagy tisztásai, (Astr.-F.) 19 pld. Ez utóbbi, tipikus társulásban élhetett valaha az összes nyírségi *Pulsatilla* faj!

Bátorliget (Nagylegelő) lásd előbb. Észak-kelet felől lévő buckákon több tíz tő. Nem védett részek! (Fintha I. szíves szóbeli közlése alapján.)

(!) *Anemone ranunculoides* L.

NY. Debrecen (Nagyerdő: Medvesarok) (SOÓ 1937). Conv.-Q. A közölt kevés egyed csak az ÉK-i sarokra vonatkozott (itt van a legtöbb *Scilla bifolia* subsp. *vindobonensis*), a Medvesarok többi részén nagy tömegben él e faj.

(!) !!! *Anemone sylvestris* L.

NY. Haláp (Álló-hegy) Fest.-Q. 200-250 egyed néhány négyzetméteren. (ÖTVÖS, LOVAS 1988) E faj is a kipusztulás szélén van a Nyírségben!

! Vámospércs-Nyíracsád (Jónásrész: "Kerek-tölgyes"). Conv.-Q. tisztása. 400-450 pld. néhány négyzetméteren, sok ivarérett! (Papp L.)

(!) !!! *Adonis vernalis* L.

NY. Bátorliget (Nagylegelő) (BOROS 1923, 1924, 1932, SOÓ 1953). (Lásd előbb) A nem védett legelőn, annak ÉK-i részén 30-40 pld. (Fintha I. és Végh M. ezévi megfigyelésének szíves szóbeli közlése alapján.)

! *Saxifraga bulbifera* L.

NY. Vámospércs-Nyíracsád (Jónásrész) F.prat., Astr.-F. foltokban 150-200 egyed.

Bagaméri erdő (Vámospércsi rész). F.prat. 30-40 pld.

! *Ribes rubrum* subsp. *sylvestre* Syme.

NY. Nyírábrány (Láperdő) Fr.p.-U. Néhány.

Vámospércs-Nyíracsa (Jónásrész) Conv.-Q. Néhány.

! CR. Hencida (Csere erdő) Ac.t.-Q. Néhány. 1990-ben felfedezett új faj.

! *Cytisus supinus* Link subsp. *pseudo-roechelii* (C.austriacus x *aggregatus*)

NY. Monostorpályi (Csík-gát környéke). Astr.-F., Fest.-Q., Conv.-Q. széle. Tömeges! V. Sipos J.-val találtuk meg.

! *Circaea lutetiana* L.

NY. Bánk (Nyárfa-lapos-dülő környéke). Conv.-Q. Nagycsere (Kőrises "arborétum"). Fr.p.-U. Néhol tömeges!

! *Dictamnus albus* L.

NY. Haláp (Álló-hegy). Fest.-Q., Conv.-Q. 25-30 tő. (ÖTVÖS, LOVAS 1988)

Nagycsere (Kőrises "arborétum"). Conv.-Q. Rob. 30-40 pld.

Juhász L. szóbeli közlése. (SÓÓ 1934)

!, !!! *Aegopodium podagraria* L.

NY. Nyírábrány (Láperdő) Fr.p.-U. (ill. ennek kultúr-konszociációi). Szórványos, néhol tömeges. Bátorligeten kívül ezt a fajt még nem találták meg a Nyírségben! (1988 Papp L.) Újabban Penészleken is megtalálták! (Papp M. szóbeli közlése 1990.)

! *Succisa pratensis* Mönch.

NY. Vámospércs-Nyíracsa (Jónásrész). Ag.a., F.prat., Mol.c., S.cin. Tömeges!

!,!!! *Centaurea minus* Mönch.

NY. Vámospércs-Nyíracsa (Jónásrész). Astr.-F. néhány.

!,!!! *Gentiana pneumonanthe* L.

NY. Nyírábrány (Nagyláprét). (Lásd előbb). A láprét egy másik részén Mol.c., Fil.-Ger.-ben még 300-350 tő. A többségében szeptember közepén virágzó növény, virágzás után már 10-14 nappal termést érlel! (Az újabb részpopuláció nagyságának szíves szóbeli közlését V.Sipos J.-nak köszönjük!)

(!) CR. Hajdúnánás (Előhát erdő). F.prat., Alop.pr. 120-130 egyed. Ez az élőhely IGMÁNDY-től (1933) régen ismert (MÁTHÉ 1935, ÚJVÁROSI 1937), fennmaradását és egyedszámát Magi B.-től és Horváth I.-től tudtuk meg!

! *Menyanthes trifoliata* L.

NY. Nyírábrány (Legelőszél). S.p.-Bet., S.cin. 800-1000 tő. (1990 ! Papp L.)

(!) Penészlek ("Nagylegelő"). C. app. 1300-1500 tő. (PAPP M. 1990)

! *Geranium palustre* Torn.

NY. Vámospércs-Nyíracsa (Jónásrész). S.p.-Bet., S.cin., Fr.p.-U., Mol.c., C.app., Fil.-Ger. Tömeges!

! *Cynoglossum hungaricum* Simk.

NY: Újlétai termőhelye helyesen Csohostó, Nagy-ócsa.

(!) *Lithospermum purpureo-coeruleum* L.

NY. Bánk (Monostorpályi-Hosszúpályi: Csík-gát környéke). Conv.-Q., Fest.-Q. Tömeges! Erdős F. szóbeli közlése.

! *Stachys sylvatica* L.
NY. Bán (Nyárfa-lapos-dűlő, Ludas csárda környéke). Conv.-Q.
Nagycsere (Kőrises "arborétum"). Fr.p.-U. Néhol tömeges.

!,!!! *Salvia glutinosa* L.
NY. Bánk Conv.-Q. szórványosan. (Nyárfa-lapos-dűlő környéke).

!,!!! *Digitalis grandiflora* Mill.
NY. Bagaméri erdő (Vámospércsi rész). Fest.-Q. két foltjában.
5+45-50 egyed.

! *Plantago schwarzenbergiana* Shur.
CR. Tépe (Gulya-legelő). Arch.-F.ps. Több tízezer példány.
(V. Sipos J. szóbeli közlése.)

! *Corydalis cava* (L.) Schw.et K.
NY. Boda (Csere erdő) Conv.-Q. Ötvös J. szóbeli közlése
alapján.

!,!!! *Alyssum montanum* subsp. *gmelini* E. Schmid.
NY. Haláp (Álló-hegy). Fest.-Q. tisztás. 60-80 tő.

!! *Aster linosyris* Bernh.
NY. Téglás (Téglási erdő). Fest.-Q. széle. Ötvös J. szóbeli
közlése alapján.

! *Cirsium rivulare* All.
NY. Vámospércs-Nyíracsd (Jónásrész). S. cin., Mol.c.
Fil.-Ger., C.el., C.grac., C.app., tömeges.
(!) Penészlek ("Nagylegelő"). Ui. társulásokban. Néhol sok
(PAPP M. 1990.)

(!)!!! *Stellaria holostea* L.
NY. Debrecen (Nagyerdő). Conv.-Q. széle. Sok, több négy-
zetméteren. Lakatos Gy., Fintha I. szóbeli közlése alapján
is.
Nem pusztult ki, újra terjed!

!,!!! *Hottonia palustris* L.
NY. Vámospércs (Legelőszél). Lemn.-Utr. Több száz fehér
virágú pld.
Nyírábrány (Láperdő másik része). Lemn.-Utr., Fr.p.-U. Sok.
Rózsaszín varietas!
(!) Penészlek ("Nagylegelő"). Lemn.-Utr., S. cin. Több száz.
(SÓÓ 1934, PAPP M. 1990).

! *Salix rosmarinifolia* (var.) *latifolia* Cern.
NY. Vámospércs-Nyíracsd (Jónásrész). S.cin. Több kisebb
csoport.
Bagamér (Szentanna puszta). S.cin. Sok. Bagaméri erdő
(Vámospércsi rész) S.cin., Ag.a. Sok.
Bánk (Csillag-halom környéke). Fr.p.-U., Conv.-Q. széle.
Néhány csoport.
(!) Penészlek ("Nagylegelő"). S.cin. szórványosan. (PAPP M.
1990)

!,!!! *Salix caprea* L.
NY. Vámospércs-Nyíracsd (Jónásrész). Fr.p.-U. néhány.

!,!!! *Carpinus betulus* L.
NY. Vámospércs-Nyíracsd (Jónásrész). Fr.p.-U., Rob.
(eredetileg Conv.-Q.) határa. 10-12 + 80-100 egyed, eredeti
társulás elemnek tűnik.

! NY. széle. Mérk (Vadaskert-erdő). Szálanként, szórványo-

san. Endes M. közlése alapján.

CR. Hencida (Miklósi-erdő). Ac.t.-Q. Jópár, valószínű ültetett, 80-100 évesek.

! NY. Halápi-erdő széle Vámspércs előtt. Conv.-Q. ill. Rob.-ban, kisebb állományok. Ezt az adatot Barna T.-nak köszönhetjük.

! Betula pubescens Ehrh.

NY. Nyírábrány (Legelőszél). S.p.-Bet. Sok, a másik nyírfaj szinte teljesen hiányzik.

Vámspércs-Nyíracsad (Jónásrész). S.p.-Bet. Társulásokban szórványosan.

!,!!! Veratrum album L.

NY. Vámspércs-Nyíracsad (Jónásrész). Fr.p.-U., S.p.-Bet., Mol.c., Fil.-Ger., C.el., S.cin. 500-600 példány (meghaladja a Nyírábrányi populációt)

Nyírábrány (Láperdő). Fr.p.-U. 10-15 pld., S.cin. 8-10 pld.

Fülöp (Bánházi tanyáktól É-ra) S.cin. Néhány.

!,!!! Allium flavum (Janka) Jáv.

NY: Téglás (Téglási erdő). Fest.-Q. széle. Ötvös J. szóbeli közlése.

!,!!! Leucojum aestivum L.

NY. Debrecen (Nagyerdő széle). S.cin. 1 pld. Lakatos Gy. szóbeli közlése alapján találtam meg. Ez is bizonyítja a Nagyerdő területének "valamikori" galéria-erdei kapcsolatát (Ős-Tisza), több más botanikai összetevővel (Pl. Corydalis cava, Anemone ranunculoides, Scilla bifolia stb.), hasonlóságát Bátorliget flórájával. (PAPP L. 1989 Calandrella, Különszám.)

!,!!! Iris aphylla subsp. hungarica (W.et K.) A.et G.

NY. Külső guti-erdő. Rob. (eredetileg Fest.-Q.) néhány polikormon, pusztulóban. Varga Z. szíves szóbeli közlése. Külső-guti erdőben máshol is van pl. Disznó-hegy.

!,!!! Iris humilis Georgi subsp. arenaria

NY. Bánk (Ludas-csárda mögötti védett terület). Conv.-Q. (Fest.-Q.). 3 polikormon az Iris aphylla-k között. Sándor I. szóbeli közlése után kerestük meg.

!,!!! Iris spuria L.

CR. Hencida (Miklósi-erdő). Ach.-F.ps., Alop.pr., F.ps.-Q., 40-50 polikormon. Az adatot Molnár A.-nak és Végh M.-nak köszönjük.

Újabb kiegészítések:

! Lamium album L.

NY. Vámspércs-Nyíracsad (Jónásrész). Fr.p.-U. tisztáson tömeges.

(!),!!! Peucedanum palustre Mörch.

NY. Penészlek ("Nagylegelő"). Mol.c. Szórványosan. (PAPP M. 1990)

!,!!! Angelica palustris Hoffm.

NY. Vámspércs-Nyíracsad (Jónásrész). Fr.p.-U. Sok, 400-500 + 400-500 pld.!

Petneháza (Daru-rét). S.cin., C. grac., C.app., Mol. c. Szórványosan 30-40 pld.

Nyírábrány (Láperdő). S. cin. 60-80 pld.

(!) Penészlek ("Nagylegelő"). C.grac., S.cin., C.app. Szórványosan. (PAPP M. 1990)

!,!!! *Viola elatior* Fr.

NY. Vámospércs-Nyíraczád (Jónásrészt). S.cin., Arrh., Fr.p.-
U., F.prat. Szórványosan 180-200 egyed. A Nyírségben
Bátorliget után a második élőhely. (SOÓ 1953)

!,!!! *Carex diandra* Schrk.

NY. Vámospércs-Nyíraczád (Jónásrészt). S.cin. Néhány!

Nagyon sok vonatkozásban, fajaiban is hasonlít a Jónásrészt
Bátorligetre, így joggal került most botanikai kutatásaink
középpontjába.

!! *Scirpus sylvaticus* L.

NY. Álmosd (Daruláp). Fil.-Ger. 4-6 pld. (Itt e faj ritka és
irodalmi adat sincs a Nyírségben. A DATE herbáriumában van
Siroki Z. által Újlétáról gyűjtött pld.!)
Nyírábrány (Kisláprét és Legelőszél). C.grac., F.prat. néhol
sok!

Penészlek ("Nagylegő"). F.prat., C.grac.? 80-100 pld. (PAPP
M. 1990)

A pontos helyrajzi számokra, földhivatali számokra való
hivatkozástól elsősorban természetvédelmi okok miatt itt el-
tekintettünk, ez későbbi KVM belső közleményi célunk.

A Debrecenhez tartozó, de önálló településneveknél nem írtuk
ki a város nevét külön pl. Haláp, Bánk stb. Ahol a fajnév elé
nem írtunk jelet, ott logikusan az előtte lévő névnel
található jel érvényes.

! (!) jelpárosnál a felhasznált irodalmak pontatlan élőhely
közlése alapján nem derült ki, hogy ugyanazt ismerjük mi is
avagy az általunk talált az ismeretlen.

Dolgozatunkban az általunk a NY.-ben és a CR.-ban felfedezett
növényfajok vagy azok populációi, szubpopulációi (!! és !
jelek) után is hivatkoztunk irodalmakra, amelyekkel az eddigi
ismeretlenségüket szándékoztunk bizonyítani!

Azon növénytársulások rövidítésének jegyzéke, amelyekben a
felsorolt növényfajokat megtaláltuk

Ach.-F.ps.	- Achilleo - Festucetum pseudovinae
Ac.t.-Q.	- Aceri tatarico - Quercetum tibiscense
Ag.a.	- Agrostietum stoloniferae hungaricum - Agrosti/o/ - Poetum trivialis
Ag.-Alop.	- Agrosti/o/ - Alpecuretum pratensis
Ag.-C.d.	- Agrosti/o/ - Caricetum distantis
Alop.pr.	- Alopecuretum pratensis = Carici - Alopecu- retum
Arrh.	- Arrhenatheretum elatioris = Pastinaco - Arrh.
Art.-F.ps.	- Artemisio - Festucetum pseudovinae
Astr.-F.tib.	- Astragalo - Festucetum tibiscense
Brom.t.	- Brometum tectorum
C.ac.-r.	- Caricetum acutiformis -ripariae
Cal.-negl.	- Carici-Calamagrostetum neglecti
Camph.	- Caphorosmetum annuae
C.app.	- Caricetum appropinquatae
C.el.	- Caricetum elatae
C.grac.	- Caricetum gracilis
C.Men.	- Carici - Menyanthetum
Conv.Q.	- Convallario - Quercetum roboris tibiscense
Desch.-C.	- Agrosti/o/ - Deschampsietum caespitosae
F.- Cor.tib.	- Festuco-vaginatae-Conynephoretum tibi- cense
Fest.-Q.	- Festuco - Quercetum roboris tibiscense
Fil.-Ger.	- Filipendulae - Geranietum palustris
F. ps.-Q.	- Festuco pseudovinae - Quercetum roboris

F.prat.	- Festucetum pratensis
Fr. p.-A.	- Fraxino pannonicae - Alnetum
Fr.p.-U.	- Fraxino pannonicae - Ulmetum
F.vag.	- Festucetum vaginatae
Glyc.max.	- Glycerietum maximae
Glyc.-Sp.	- Glycerio - Sparganietum
Lemn. Utr.	- Lemno - Utricularietum
Mol.c.	- Succiso - Molinietum coeruleae
Pot.-F.ps.	- Potentillo - Festucetum pseudovinae
Pr.Cr.	- Pruno spinosae - Crataegetum
Rob.	- Bromo sterili - Robinietum
Salv.-F.	- Salvio - Festucetum tibiscense
S.cin.	- Calamagrosti/o/ - Salicetum cinereae
Scler.-Trif.	- Sclerantho - Trifolietum arvensis
Sc.-Phr.	- Scirpo - Phragmitetum
S.p.-Bet.	- Salici pentandrae - Betuleltum pubescentis
Thel.-A.	- Thelypteridi - Alnetum

I R O D A L O M

1. BARTHA, D. 1988. A hajdúböszörményi Városerdő érdekesebb növényfajai. Természettudományos Tájékoztató II/1. 5-11. Debrecen
2. BOROS, Á. 1923. Florisztikai Közlemények. Bot. Közlemény 64-70.
3. BOROS, Á. 1924. A bátorligeti ősláp növényzete. Pótf. Term. Tud. Közl. 62-63.
4. BOROS, Á. 1924. A legpompásabb kökörösmező. Term. Tud. Közl. 106-107.
5. BOROS, Á. 1924. Beiträge zur Flora des Nyírség. Magy. Bot. Lap. 87-90.
6. BOROS, Á. 1932. Nyírség flórája és növényföldrajza. (Debreceni Honism. Bizottság Közl.) Mat. Term. tud. Ért. pp. 208.
7. BORSY, Z. CSONGOR, E., SÁRKÁNY, S., SZABÓ, I. 1982. A futóhomok mozgásának periódusai az Alföld ÉK-i részében. Közlemények a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Földrajzi Intézetéből. 5-33.
8. CSAPODY, I. 1982. Védett növények. Gondolat, Budapest pp. 338.
9. Debrecen környékének turistatérképe. 1983. Kartográfiai Vállalat Budapest (Második, javított kiadás)
10. ENDES, M. 1988. Adatok a tiszai Alföld növényvilágához. Természettudományos Tájékoztató II/1. 12-21. Debrecen
11. GERGELY, L., GERGELY, L. 1988. Széleslevelű ujjaskosbor (Dactylorhiza majalis) az Álmosd melletti Ilona-tanya közelében. Természettudományos Tájékoztató II/1.: 83. Debrecen
12. GERGELY, L., GERGELY, L. 1988. Tarka sáfrány (Crocus reticulatus) Létavértes mellett.

Természettudományos Tájékoztató II/1.: 84.
Debrecen

13. Hajdu-Bihar megye térképe 1979. Kartográfiai Vállalat,
Budapest
- 13/a. IGMÁNDY, J. 1933. Újabb adatok Hajdu vármegye növény-
zetéhez. Debreceni Szemle. 340.
14. JÁRAINÉ KOMLÓDI M. 1966. Adatok az Alföld negyedkori klí-
ma- és vegetációtörténetéhez I. Bot. Közlem.
53. Tom 3. 191-201.
15. JÁRAINÉ KOMLÓDI M. 1969. Adatok az Alföld negyedkori klí-
ma- és vegetációtörténetéhez II. Bot. Közlem.
56. Tom 1. 43-55.
- 15/a. MÁTHÉ, I. 1934. Magyarország Gladiolus fajainak re-
viziója. Bot. Közlem. 31. Tom. 5-6. füz.
262-270.
16. MÁTHÉ, I. 1935. Ritka harasztfajok az Alföldön. Bot.
Közlem. 32. 1-6.
17. MÁTHÉ, I. 1939. A hencidai "Cserje-erdő" vegetációja.
Bot. Közlem. 36. Tom. 3-4. füz. 120-129.
18. MÁTHÉ, I. 1943. Debrecen környékének néhány érdekesebb
vadvirága. Az 1943. évi, Debreceni Képes
Kalendárium Debrecen, Városi Nyomda, 117-121.
19. NÉMETH, F., SEREGÉLYES, T.: Ne bántsd a virágot! OKTH
Budapest, pp. 76.
20. NÉMETH, F., SEREGÉLYES, T. 1984. 88 színes oldal a ta-
vaszi vadvirágokról. Mezőgazdasági Kiadó,
Budapest, pp. 99.
- 20/a. ORBÁN, S., VAJDA, L. 1983. Magyarország mohafldrájának
kézikönyve. Akadémiai Kiadó, Budapest pp. 518.
21. ÖTVÖS, J. 1965. A Fényi erdő. A Debreceni Déri Múzeum
Évkönyve, 1962-1964: 303-313.
22. ÖTVÖS, J. 1973. A Fényi erdő kalapos gombái. A Debreceni
Déri Múzeum 1971. évi Évkönyvéből. 5-20.

23. ÖTVÖS, J., LOVAS, M. 1987. Tallózás a Déri Múzeum gom-
bagyűjteményében. A Debreceni Déri Múzeum 1986.
évi Évkönyve. 17-42.
- 23/a. ÖTVÖS, J., LOVAS, M. 1988. Tallózás a Déri Múzeum her-
báriumában. A Debreceni Déri Múzeum 1987. évi
Évkönyve. 5-25.
24. PAPP, L., DUDÁS, M. 1989. Data on Botanical Values of
Central and South Nyírség and their Vicinity. A
Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. (Ann. Mus. Deb.
de Friderico Déri nominati) 1988. (in press)
25. PAPP, L. 1989. A hencidai Csere erdő változásairól.
Calandrella (Természettudományos Tájékoztató)
(in press)
26. PAPP, L. 1989. A debreceni Nagyerdő növénytársulásai és
flórája. Calandrella (különszám) Debrecen.
19-32.
27. PAPP, L. 1989. A hencidai Csere erdő phytocönózisai-
nak rekonstrukciója és flórájának változásai
1939 óta. Mscr.
28. PAPP, L. 1989. Adatok a Nyírségense és a Crisicum fló-
rájáról és annak mentési-kutatási munkálatai-
ról. Mscr.
29. PAPP, L., ZILINYI, V. 1989. Phytogeographical positi-
on of *Bulbocodium vernum* ssp. *versicolor*
(Ker-Gawler) by reason of ecological-evoluti-
onary model of probability. Mscr.
30. PAPP, L. 1989. A háromszor felfedezett erdő. Megmarad a
hencidai Csere erdő!? Mscr.
31. PAPP, L., SIROKI, Z. 1989. A hölgypáfrány egy érdekes e-
lőfordulása a Dél-Nyírségben. Mscr.
32. PAPP, M., ANTAL, M., DÁVID, J., TÖRÖK, T. 1985. Az Ur-
tica kioviensis Rogow előfordulása a Fényi
erdőben. Bot. Közlem. 72.k. 1-2 füzet. 125-126.

33. PAPP, M., ANTAL, M., DÁVID, J., TÖRÖK, T. 1986. A Fényi erdő vegetációja. Bot. Közlem. 73. köt. 1-2. füz. 43-48.
- 33/a. PAPP, M. 1990. Természetvédelmi javaslatok Penészek környéki területekre. Mscr.
34. PÉCSI, M. (szerk.) 1969. A tiszai Alföld. Akadémiai Kiadó, Budapest pp. 382.
35. PHILLIPS, R. 1981. Mushrooms and other fungi of Great Britain and Europe. Pan Books Ltd. London.
36. PRISZTER, SZ. 1985. A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve VII. (kiegészítések és mutatók az I-VI. kötetekhez) Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 684.
- 36/a. PRISZTER, SZ. 1986. Növényneveink, Magyar-Latin szógyűjtemény. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest pp. 191.
37. RAKONCZAY, Z. (szerk.) 1987. Kiskunságtól a Sárrétig. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, pp. 319.
38. RAPAICS R. 1924. A Nyírség növényföldrajza. (Debreceni Honismereti Bizottság Közleménye I. 2. 73-115.)
39. RIX, M., PHILLIPS, R. 1981. The Bulb Book. Pan Books Ltd. London, pp. 191.
40. SIMON, T. 1977. Olvasónk levele nyomán új növényritkaság hazánk flórájában! Búvár, 32. 86.
41. SIROKI, Z. 1952. Adatok a Tiszántúl és a Nyírség flórájához. Annales Biologicae Universitatum Hungariae Tom. II. 287-288.
42. SIROKI, Z. 1958. Egy nyírségi reliktumterület monografikus cönológiai feldolgozása. Debreceni Mezőgazdasági Akadémia Évkönyve. 109-141.
43. SIROKI, Z. 1965. Újabb florisztikai és cönológiai adatok hazánk területéről. Bot. Közlem. 52. k. 1. füzet. 31-34.

44. SIROKI, Z. 1970. A lápi nádtippán, Calamagrostis neglecta (Ehrh.) G.M.Sch. új lelőhelye és elterjedése a Nyírségen. A Debreceni Déri Múzeum 1967. évi Évkönyve, 15-20.
45. SÓÓ, R. 1932. Debrecen növényvilágának kutatása (Újabb adatok Hajdú megye flórájának ismeretéhez) Debreceni Szemle 216-225.
46. SÓÓ, R. 1932. Kritikai megjegyzések és újabb adatok a magyar flóra ismeretéhez. Bot. Közlem. 29. Tom. 5-6 füzet 2-11.
47. SÓÓ, R. 1932. Újabb adatok Hajdú megye flórájához. Bot. Közlem. 29. Tom. 1-4. füz.: 86-87.
48. SÓÓ, R. 1934. Nyírség-kutatásunk florisztikai eredményei. Bot. Közlem. 31. Tom. 5-6. füz.: 218-252.
49. SÓÓ, R. 1935. A pusztuló Bátorliget. Természettudományi Közöny 1-15. 1-8.
50. SÓÓ, R. 1937. A Nyírség erdői és erdőtípusai. Erdészeti Kísérletek, 337-380.
51. SÓÓ, R. 1937. Pótlékok nyírségi flórakutatásunk eredményeihez I. Bot. Közlem. 34. Tom. 33-34.
52. SÓÓ, R. 1938. "Két alföldi erdő" (Előadás) (Hencida, Long) Bot. Közlem. 35. Tom. 5-6. f. 326.
53. SÓÓ, R. 1938. Nyírség vegetációja I. A Nyírség erdői. MTA Matematikai és Természettudományi Értesítője 57. Tom. 888-894.
54. SÓÓ, R. 1938. Nyírség vegetációja II. A Nyírség vízi, mocsári és réti növényösszetevői. MTA. Matematikai és Természettudományi Értesítője. 57. Tom. 897-907.
55. SÓÓ, R. 1938. Vízi, mocsári és réti növényösszetevő a Nyírségen. Bot. Közlem. 35. Tom. 5-6. füzet, 249-273.

56. SOÓ, R. 1939. A Nyírség természeti értékei. Vármegyei Szociográfiák - "Szabolcs vármegye" 3-48.
57. SOÓ, R. 1939. A Nyírség vegetációja III. A Nyírség pusztai növénysszövetkezetei. MTA Matematikai és Természettudományi Értesítője, 58. Tom. 833-842.
58. SOÓ, R. 1939. Homokpusztai és sziki növénysszövetkezetek a Nyírségen. Bot. Közlem. 36. Tom. 3-4. füz.: 90-107.
59. SOÓ, R. 1939. Pótlékok nyírségi flórakutatásunk eredményeihez. II. Bot. Közlem. 36. Tom. 5-6. f. 307-312.
60. SOÓ, R. 1940. Hajdú megye és Debrecen növényvilága. Vármegyei Szociográfiák. Debrecen sz. kir. város és Hajdú vármegye. 30-37.
- 60/a. SOÓ, R. 1942. Pótlékok nyírségi és tiszántúli flórakutatásunk eredményeihez III. Bot. Közlem. 39. 45-56.
61. SOÓ, R., JÁVORKA, S. 1951. A magyar növényvilág kézikönyve. I-II. Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 1114.
62. SOÓ, R. 1953. Bátorliget növényvilága (in. Székessy V. /Szerk./). Bátorliget élővilága. Akadémiai Könyvkiadó, Budapest, pp. 11-57.
63. SOÓ, R., KÁRPÁTI, Z. 1968. Növényhatározó I-II. Tankönyvkiadó, Budapest, Változó oldalszámmal.
64. SOÓ, R. 1964-1980. A magyar flóra és vegetáció rendszertani növényföldrajzi kézikönyve I-VI. Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 590. 656, 506. (F51), 615, 725, 559.
65. STERBETZ, I. (szerk.) 1979. Élő örökségünk. Générózió, génbank. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, pp. 196.

66. Szabolcs-Szatmár megye térképe 1986. Kartográfiai Vállalat Budapest.
- 66/a. TIKOS, B. 1928. A mai debreceni erdők kialakulása. Debreceni Szemle, 569-573.
- 66/b. ÚJVÁROSI, M. 1937. Hajdúnánás vegetációja és flórája (Doktori értekezés) Tisia II. kötet (Debrecen) 169-214.
67. VARGÁNÉ SIPOS, J. 1988. (in Rakonczay Z. /szerk./) Csévharasztól Bátorligetig. Mezőgazdasági Könyvkiadó pp. 267-286.
68. VARGÁNÉ SIPOS, J., VARGA, Z. 1988. Földikutya-rezervátum Hajdúbagoson. Természettudományos Tájékoztató II/1. Debrecen, 65-76.
69. VARGÁNÉ SIPOS, J. 1989. Nyírábrányi láp vegetációja és természetvédelmi jelentősége. Búvár 1989. (in press)